

„MÁS VAGYOK, MINT AHOGY EGY MŰVÉSZEMBERT ELKÉPZELNEK”

Kedves Olvasó, kérem, hunyja be a szemét, és képzeljen maga elé egy húszas éveiben járó, végzős festőhallgató... nőt. Milyennek látja? A haja lila és zöld, esetleg feltűnő ruhákban jár? Velem szemben egy kismama ül, sima hajjal, smink nélkül, nadrágban-pulóverben-kendőben. Ő *Vladár Krisztina* festő, a Pécsi Egyetem végzős hallgatója. Szóval, félre sztereotípiák!

- ◆ – **Elsőre azt gondolná az ember, hogy a festészet férfiszakma... Milyen most a férfi-női arány a pályán?**
 - Az egyetemen azt látom, hogy generációváltás zajlik. A tanáraink még csak férfiak, egyetlen női mesterünk van, de a mi évfolyamunkban és az utánunk következőben a hallgatók 90 százaléka nő. A felsőoktatásban most eleve a nők vannak többségben. Gyakran beszélgetünk erről, és mindig oda lyukadunk ki, hogy a férfiaknak leendő családfenntartóként kell gondolniuk önmagukra, festődiplomával pedig nehéz úgy elhelyezkedni, hogy biztos munkájuk legyen, és egy családot el tudjanak tartani. Ezért a férfiak inkább az alkalmazott grafika–formatervezés, 3D design irányt választják.

- **Vagyis a nők bátrabban gondolkodhatnak az önmegvalósításban, mert ez a teher nem nyomja őket annyira?**
 - Én soha nem gondoltam azt, hogy szerzek egy diplomát, aztán hátradőlök, és hagyom, hogy a férjem megszakadjon. De igen, talán a nők kezelhetik ezt egy kicsit lazábban.

- **Hogyan választottál pályát?**
 - Mindig úgy gondoltam, hogy festő leszek. Hatodikos koromban kezdtem rajzot tanulni, apukám – Vladár Csaba festőművész – mindig azt mondta, hogy ez egy csodás szakma, és ő nagyon boldog volt, hogy ezt választottam. Anya viszont két lábbal áll a földön, ő azt szorgalmazta, hogy egy erős, rendes gimnáziumba járjak. De mindig maximálisan támogattak. Felvételiztem, és többször is visszadobtak. Akkor ezt hatalmas kudarcnak éltem meg, az eddigi életem legnehezebb időszaka volt. Gondolj bele, háromszor egymás után a finisben kiesni... De meg is erősített, fontos tapasztalat volt. Elmentem egy évre pincérkedni, és azalatt teljesen biztos lettem abban, hogy én egyetemre szeretnék járni, festészetet akarok tanulni.

– Nehezen tudom elképzelni, hogyan tudja egy festő az idejét beosztani úgy, hogy nincs semmi külső kényszer, munkaidő, főnök, te adod magadnak a feladatot.

– Az nehéz is! Sajnos hajlamos vagyok elúszni. Összeállítok egy listát előző nap, hogy mit is kell csinálnom, mert én most szakdolgozatot is írok, és azzal is nagyon könnyű elcsúszni, szeretném befejezni, még mielőtt megérkezik a baba. Volt egy olyan nyarom, amikor két hónapra keresztül csak szenvedtem és sodródtam, és akkor azt mondtam, ilyen soha többé! Én nem tudok úgy dolgozni, hogy programszerűen reggel 8-kor leülök, este 10-kor felállok. Ilyen festő is van – ott ül, és ha nem megy, akkor is csinálja, mondván, hogy valami csak kisül belőle! Ez is egy munkamódszer. Nálam az alkotás olyan, hogy ha valami „bekattan”, akkor azonnal le kell ülnöm, és végig kell csinálnom, nagyon gyorsan. Nem molyolok rajta napokig, hanem nekiülök, és nem állok fel, amíg kész nincs. Egy szuszra, mert ha várok vele, vagy félbehagyom, nagyon más hangulata lesz esetleg már másnap. Szeretek egyszerre több dolgot csinálni – most például videoinstallációkkal, videofilmekkel foglalkozom. De előfordul, hogy két hétig nem jut eszembe semmi – akkor hagyom, csinálom mást, grafikázom például. Megőrülök attól, ha nincs mit csinálnom, az alkotást viszont nem tudom erőltetni.

– Férfjed van, gyermeket vársz, a magánéleted kiegyensúlyozott, mondhatni, mintaszerű. Ez nem megszokott, főleg egy művész esetében. Vagy ez is csak sztereotípiák?

– Ezen sem gondolkodtam soha, olyan természetes volt, ahogy történt minden. Tíz éve vagyunk együtt építész férjemmel, két éve házasodtunk. Ő is művész, hiszen alkot, ezért pontosan érti a művészlétet, és inspirálja is, viszont két lábbal áll a földön. Vagyis nem vagyunk egyformák, de sok a kapcsolódási pont, és ez szuper. Mindketten vallásos családból jöttünk. Úgy gondoltuk: mire várjunk? Teljesen biztosak voltunk egymásban, olyan kézenfekvő volt minden, ami történt. És úgy érzem, évről évre jobb. Kilógok a sorból, ha például az évfolyamtársaimat nézem: ők nagyon intuitívak, és érzelmileg gyakran labilisak. Én sokkal inkább két lábbal állok a földön, és lelkileg is stabilabb vagyok.

Az értékrend, amit hozok, sokat számít. Más vagyok, mint ahogy egy művészbent elképzelnek. A gimis barátaim emiatt szerintem a mai napig egy kis távolságtartással kezelnek engem.

– De szerintük mi ezzel a baj?

– Gondolom, úgy vélik, hogy a húszas évek még az önmegvalósítás, a „teljesítsd ki önmagad”, a „próbáld ki minél több dolgot” ideje, meg ugye a „fogyasztói szemlélet” – ha nem jó, dobd ki, vedd újat! Meglepte őket, hogy mi ennyi idősen ki tudjuk mondani, hogy igen, életünk végéig együtt akarunk lenni. Persze voltak nálunk is hullámvölgyek, de ha az embernek van egy értékes társa – nyilván hibákkal, hiszen mindenkinek vannak hibái –, miért engedném el? Próbáljuk tudatosan fejleszteni az „érzelmi intelligenciánkat”: sokat járunk lelkigyakorlatokra, előadásokat hallgatunk, és a pénteki összejöveteleken sokat beszélgetünk lelki, párkapcsolati dolgokról, könyveket olvasunk erről, és ajánlunk is egymásnak. Ezek megerősítik az embert. A kapcsolat is egy életfeladat, úgy kell hozzáállni.

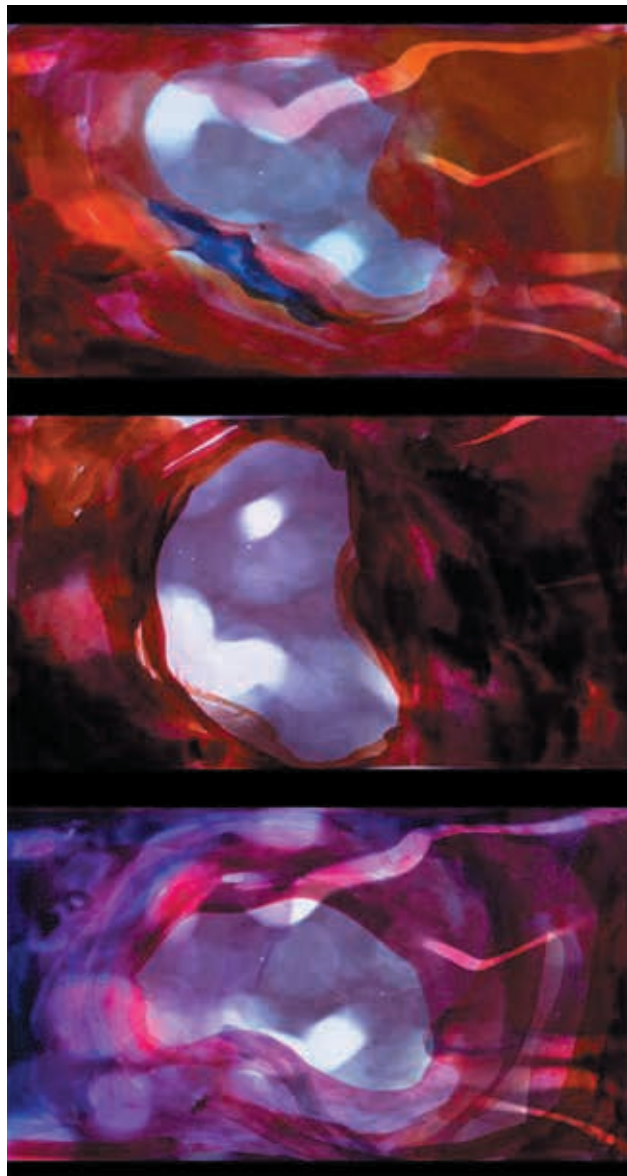
– A jövőd miatt szoktál aggódni?

– Igen, mert egy festődiplomával nem kopoghatsz be egy céghez, amely alkalmaz, és minden meg van oldva. Nem szeretnék az egyetem után légtüres térbe kerülni, ezért bekapcsolódtam egy olyan programba, amely gyerekekkel foglalkozik, a címe „Művészek az iskolai oktatásban”. Tanárokkal közösen kreativitást próbálunk vinni olyan tantárgyak tanításába, amelyek a legtöbb problémát okozzák a mai ifjúságnak. Eddig matekórákat tartottunk, előfordult, hogy az udvaron ugrálókötelekkel matekoztunk. Élményalapú tanítást szeretnénk megvalósítani, hogy legyen a gyerekeknek motivációjuk.

Persze nagy megtiszteltetés, ha az ember alkotása egy múzeumba kerül, de engem most az tesz igazán boldoggá, ha valakinek a nappalijában vagy hálóijában ott lóg a képem, szereti, összefonódik velem. A jövőképpemmel kapcsolatos az is, hogy nagyon szeretném eljuttatni az emberekhez a képzőművészetet, mert csak kevesen járnak múzeumba, kortárs kiállításokra meg pláne!

– Mire vagy most a legbüszkébb?

– Szakmai szempontból? Nyáron volt egy fényfesztivál Pécsen, oda beneveztem egy installációval. Tizenkét méter hosszú alkotás volt egy parkban: egy folyosót

készítettem, amelybe rengeteg fehér vászoncsíkot lógattam be. Olyan volt, mint egy erdő, és két oldalról megvilágítottam egy nagyon színes filmmel, amelyet szintén én készítettem. Három vagy négy napig létezett. Sokszor leültem egy padra, hogy figyeljem a hatást. Azt láttam, hogy az emberek nagyon élvezik, egészen megváltozott az arcuk, ahogy belesétáltak, a gyerekeket pedig nem lehetett kihozni belőle. Nagyon jó volt látni, hogy a kortárs művészet és a mindennapi élet hogyan találkozik. Szívmelengető érzés volt. ♦

NŐ AZ ORVOSOK, ÁPOLÓK ÉS TANÁROK BÉRE

- a pedagógusok után az orvosok és az ápolók bére is emelkedik
- a szakorvosok 207 ezer forinttal kapnak majd többet
- az ápolók bére 65 százalékkal nő